

ŞİRKETLER HUKUKU NOTU PART 2

Rabia Deniz

Çıkarılma

Adi şirket ortağının ortaklık sıfatının iradesi dışında elinden alınmasına çıkarılma denir. Çıkarılma sözleşme de öngörülebileceği gibi kanunen belirtilen sebeplerle de olabilir. Kanunen belirtilen sebepler bakımından çıkma ve çıkarılma halleri aynıdır ve borçlar kanununun 633. Maddesinde düzenlenmiştir.

Sözleşmeye dek öngörülen hallerden biri gerçekleştiğinde diğer Ortaklar alacakları ortaklık kararı ile ilgili ortağı ihraç edip bu durumu orta bildirebilirler. Ancak unutulmamalıdır ki çıkarılan Ortağın mahkemeye itiraz Hakkı saklıdır. Ancak bu itiraz hakkının süresini ne kadar olacağı belirtilmemiştir buna ilişkin farklı görüşler bulunmaktadır. Örneğin TTK madde 255/2 hükmünün kıyasen uygulanabileceğini söyleyenler vardır. Hükme göre 3 aylık hak düşürücü süre öngörülmüştür. İlgili hüküm kolektif şirketlere aittir. Hocamıza ve kitaba göre bu hüküm kıyasen uygulanamaz. Hocamız ve kitap düşürücü sürelerin istisna olması sebebiyle adi şirketler için uygulanamayacağını söylemektedir. Bunun yerine somut olaya göre değişmek kaydıyla makul bir süre öngörülebilecektir.

Borçlar kanunu 639'da ayrıca çıkma ve çıkarılma nedenleri, ortaklığın sona erme sebebi olarak öngörülmüştür. Böylelikle sona erme sebebini şahsında yaratan Ortağın çıkması ve çıkarılması sallanarak ortaklık ilişkisinin devamı amaçlanmıştır. Çıkma ve çıkarılma için ortaklık sözleşmesinde bir devam hükmü'nün varlığı gereklidir. Yoksa bu sebeplerin birinin gerçekleşmesiyle ortaklığın sona ermesi gündeme gelir. Bununla birlikte sözleşmede böyle bir hüküm olmasa da ortakların oy birliği ile çıkması mümkündür. Ancak bu çok mümkün olmadığından sözleşmede ortaklığın devam edeceğine ilişkin Kural mutlaka yer almalıdır. Ortaklar kurulu kararı için çıkarılan ortak oy kullanmaz çünkü madde 633'te diğer Ortaklar tarafından yazılı olarak yapılacak bir bildirimle ortaklıktan çıkarılmadan söz edilmektedir.

Daha önce de değindiğimiz gibi çıkarılma iki şekilde olabilir ya kanun gereğince çıkarılma ya da sözleşmede öngörülme ile çıkarılma.

Kanun gereğince çıkarılma

Kanun gereğince çıkarılma halleri Türk borçlar kanunu'nun 633 maddesinde sayılmıştır.

1. Bir Ortağın fesih bildiriminde bulunması
2. Bir Ortağın kısıtlanması
3. Bir Ortağın iflası
4. Bir Ortağın tasfiyedeki payının cebri icra yoluyla paraya çevrilmesi
5. Bir Ortağın ölmesi

Yukarıda sayılan hallerin herhangi birinin meydana gelmesi durumunda diğer Ortaklar yapacakları yazılı bir bildirimle ilgili ortağı şirketten çıkarabilirler. Peki bu çıkarma ne zaman hüküm ifade edecektir bunu inceleyelim.

Çıkma ve çıkarılma sebebiyle ortaklık sıfatının sona erdiği an

Çıkmanın hüküm ifade ettiği an

Sözleşmede öngörülen sebeplerle çıkmanın hüküm ifade ettiği an: sözleşmede öngörülen sebebin gerçekleşmesi ile çıkma iç ilişkide yapılan beyanla gerçekleşir. Bu beyan yönetici ortağı veya yönetici ortak seçilmemişse tüm ortaklara yapılan bildirimle çıkma iç ilişkide gerçekleşir. Dış ilişkideki çıkma ise adi şirketle işlem yapan 3. kişilere duyurulması ile gerçekleşir 3 kişilere duyurma ise tbk madde 202'deki şekil şartına bağlanmıştır.

Kanunda öngörülen sebeplerle çıkmanın hüküm ifade ettiği an: kanunda sayılan hallerde diğer ortaklar ile şirketin devam edeceğine ilişkin hüküm bulunmaktaysa ortak tarafından yapılan çıkma beyanı diğer Ortaklar tarafından kabul edilmelidir.

Çıkarılmanın hükmü ifade ettiği an

Sözleşmeden görülen sebeplerle çıkarılmanın hükmü ifade ettiği an: eğer sözleşmede çıkarılma ilişkin özel bir düzenleme varsa ilgili olgunun gerçekleşmesiyle karşı tarafa varması gereken beyaz suretiyle bozucu yenilik doğuran hak veya işlem niteliğindeki çıkarma Hakkı kullanılabilir. Çıkarılma tek taraflı irade beyanının karşı tarafa varmasıyla hüküm ve sonuç doğurur.

Kanunda öngörülen sebeplerle çıkarılmanın hükmü ifade ettiği an: kanunda belirtilen haller gerçekleştiğinde ortaklık sözleşmesinde diğer ortaklar ile devam edeceğine ilişkin ibare bulunması ön koşuluyla diğer Ortaklar ilgili ortağı yazılı bildirim yapmak suretiyle çıkarabilirler. Burada sözleşmede belirtilen hallerle ortaklığın sona ermeyeceği hükmünün bulunması önemlidir. Diğer bir önemli husus diğer ortakların yazılı bildirim yapmasıdır. Bildirimin gerçekleştiği an çıkarılma hüküm ve sonuç doğurur.

Çıkan ve çıkarılan Ortağın sorumluluğu

Çıkan veya çıkarılan Ortağın çıkma veya çıkarılma anından sonraki işlemlerden dolayı sorumluluğu söz konusu değildir. Bununla birlikte ayrılmadan önceki işlemlerden üçüncü kişilere karşı doğal sınırsız ve müteselsiz sorumluluk ile diğer ortakların rücu hakları ortak şirketten ayrılrsa bile ortadan kalkmaz. Yani müteselsil borçlular arasında yapılan işlemlerden alacaklının hukuki durumu etkilenmez. Bunun dışında ortaklıktan ayrılan Ortağın müteselsil boşluk gereğince yaptığı ödemelerden kaynaklı diğer ortaklara karşı sahip olduğu rücu hakkında çıkma veya çıkarılmadan etkilenmez.

Çıkma veya çıkarılmadı özel haller

1. Çıkan veya çıkarılan Ortağın şirketin muaccel olan ve olmayan borçlarından sorumluluğu
Çıkma veya çıkarılma tarihinden sonraki şirket borçlarından çıkan veya çıkarılanın sorumluluğu söz konusu olmaz ancak çıkma veya çıkarılma tarihinden önceki şirket muamelelerinden Doğan ancak henüz muhacir olmayan borçlarından müteselsiz sorumluluk devam eder. Hiç ilişkide ayrılan Ortağın hukuki sorumluluğunun kaldırılmasına yönelik düzenlemeler yapılması da mümkündür.
2. Çıkan veya çıkarılan Ortağın borçtan kurtarılması veya güvence verilmesi
Çıkan veya çıkarılan Ortağın borçtan kurtarılması ve çıkan veya çıkarılan ortağı güvence verilmesi ayrı ayrı incelenebilir.
 - 1.) Çıkan veya çıkarılan Ortağın borçtan kurtarılması, kanuna göre diğer Ortaklar çıkan veya çıkarılan ortağı ortaklığın muaccel olan ve olmayan borçlarından kurtararak ortak sıfatının sona erdiği tarihte ortaklık tasfiye edilmiş olsaydı ödenmesi gereken tasfiye payını ödemekle yükümlü tutulmuştur. Muaccel olmayan borçlarda muaccel borçlardan farklı olarak diğer ortakları seçimlik hak tanıymış ortaklığın henüz muaccel olmayan borçları için diğer ortakların çıkarılan ortağı borçtan kurtarabileceğini veya borçtan kurtarmak yerine kendisine bir güvence verebileceğini hükme bağlamıştır.
 - 2.) Çıkan veya çıkarılan ortağı güvence verilmesi, kanun koyucunun lafzından yalnızca muaccel olmayan borçlar için güvence verilebileceği anlaşılabilir ancak hükmün şirketin sona ermesinin önüne geçilmesi ve ayrılan Ortağın durumunun tasfiye haline yaklaştırılması amaçları göz önünde bulundurularak muaccel borçlar içinde güvence verilebileceği kanaatine varılabileceği savunulmaktadır. Ancak bu konu tartışmalıdır. Güvencenin mahiyeti ise kanunda düzenlenmemiştir.

Çıkma ve çıkarılmanın sonuçları

Çıkma ve çıkarılmanın yönetim ve temsil yetkisi üzerine etkileri: çıkan veya çıkarılan Ortağın ortaklık sıfatı sona ermek ile birlikte ayrıca şirkette sahip oldukları yönetim ve temsil yetkileri de ayrılma tarihi itibarıyla sona erer. Hiç ilişkide yönetim ve temsil yetkisinin sona ermesi çıkma veya çıkarılma anıdır. Dış ilişkide temsil etkisini sona ermesi çıkma veya çıkarılma olgusunun adı şirketle işlem yapan 3 kişilere duyurulması ile ticari işletme işletiliyorsa da ayrıca ticaret siciline tescil ile ilan yapıldığında gerçekleşir.

Çıkma veya çıkarılma halinde ortaklık payının tasfiyesi: çıkan veya çıkarılan Ortağın payı başka bir işleme gerek kalmaksızın kendiliğinden diğer ortaklarca payları oranında devralanır. Bu Kural olmakla birlikte tarafların iradesiyle kaldırılacakları nitelikte bir şey değildir. Çıkan veya çıkarılan Ortağın payını devretmemesi tasfiye payını alarak ortaklıktan ayrılması gerekmektedir. Bu şart sağlanmadığı durumda Ortaklar arasında pay edilmez ve payı diğer ortaklara değil devrettiği kişiye geçer.

Ayrılan ortağı ortaklık sıfatının sona erdiği tarihte şirket sona ererek tasfiye edilseydi ilgili ortağı ödenmesi gereken tasfiye payı miktarı tespit edilmeli ve ödenmelidir. Bu da farazi tasfiye denir. Normal şartlarda herhangi bir hüküm bulunmadığı durumda ortaklardan birinin çıkma ve çıkarılma hallerinde şirketin sona ermesi gerekir. Ancak bu sözleşme hükümleri ile aksi kararlaştırılabilecek bir durumdur. Ancak aksi kararlaştırılsa bile yine şirket farazi olarak tasfiye edilmiş kabul edilecek ve burada ilgili Ortağın payı tespit edilecektir. Ve ödenecek olan miktar gerçek tasfiye payı olmadığı için buna ayrılma akçesi de denilmektedir. Adi şirkette ortakların sınırsız 1. derece ve müteselsil sorumlu olmaları tasfiye hükümlerinin iç ilişkiyi ilgilendirmesi sebebiyle tamamlayıcı hükümdardır ve Ortaklar da bu hususla ilgili düzenleme yapabilir. Tasfiye payının ödenmesinde de diğer Ortaklar şahsen ve müteselsilen sorumludur.

mot: şirkete katılma payı olarak bir şeyin kullanımı konulmuşsa diğer Ortaklar ortaklıktan çıkan veya çıkarılan ortağı kullanımını ortaklığa bıraktığı eşyayı geri vermekle yükümlüdür.

Çıkan veya çıkarılan Ortağın ortaklık sıfatının sona erdiği anda gerçekleştirilecek varsayımsal tasfiyede şirket aktiflerinin pasiflerini karşılamaya yetmediği tespit edilirse ayrılan ortak payına düşen borç tutarını zarara katılmaya ilişkin hükümler çerçevesinde diğer ortakları ödemekle mükellef olur.

Çıkan veya çıkarılan ortak, ortak olduğu dönemde henüz sonuçlanmamış işlerden Doğan kâra veya zarara katılır. (TBK 636) Ortaklık sıfatı sona eren kişi o hesap yılı sonu itibarıyla tamamlanmış olan işler sebebiyle varsa ortaklıktan kendisine düşecek kar payına devam eden işler hakkında da gerekli bilgiyi isteyebilir. Ancak payını devrederek şirketten çıkan ortak bakımından böyle bir hak söz konusu olmayacaktır.

Adi şirketin sona ermesi

Sona erme nedenleri kendiliğinden veya irade olarak gerçekleşebilir. Kendiliğinden sona erme nedenlerine infisah sebepleri, irade sonerme nedenleri neyse fesih sebepleri denilmektedir.

İnfisah (dağılma) sebepleri

Kanunda veya sözleşmede öngörülmüş olabilen infisah sebepleri, kanundan görülen infisar sebepleri ve sözleşmede öngörülen infisah sebepleri olmak üzere ikiye ayrılırlar.

Kanunda öngörülen İnfisah sebepleri: aşağıda sayılan sebeplerin birinin gerçekleşmesi ile ilgililerden herhangi biri mahkemede sona ermenin tespitini isteyebilir.

1. Ortak amacın elde edilmesi veya elde edilmesinin imkansızlaşması
2. Ortaklardan birinin ölmesi ve sözleşmede ortaklığın mirasçılarla sürdürülmesi konusunda bir hüküm olmaması

3. Sözleşmede ortaklığın devam edeceğine ilişkin bir hüküm bulunmaması halinde bir Ortağın tasfiyedeki payının cebri icra yoluyla paraya çevrilmesi
4. Ortaklık için kararlaştırılmış olan sürenin sona ermesi
5. Ortağın iflası
6. Ortağın kısıtlanması

Ortaklık sözleşmesinde öngörülen amacın gerçekleşmesi veya

gerçekleşmesinin imkansız hale gelmesi: adi ortaklık sözleşmesinde yer alan amacın gerçekleşmesi ile artık şirketin devamı için bir sebep kalmaz. Aynı durum ortaklık sözleşmesinde öngörülen amacın gerçekleşmesinin imkansız duruma gelmesinde de ortaya çıkar. Buradaki imkansızlık objektif ve devamlı mahiyette olmalıdır. Ancak Ortaklar ilgili şirketin konusunu açık veya örtülü olarak değiştirerek ortaklığın sona ermesine engel olabilir.

Ortaklardan birinin ölmesi ve sözleşmede ortaklığın mirasçılarla sürdürülmesi konusunda bir hüküm olmaması:

ortaklardan birinin ölmesi durumunda kural olarak şirketin kendiliğinden sona ermesine neden olan bir infisah sebebi mevcuttur. Ancak sözleşmede diğer ortaklar ile devam edeceğine ilişkin kayıt bulunması durumunda şirketin çıkma veya çıkarılma işlemleri ile devamı sağlanabilir. Bunun dışında mirasçılarla ve diğer ortaklarla şirketin devam edeceğine dair sözleşmede bir kayıt yoksa ortakların şirketi sona ermesine engel olma şansı yoktur.

Sözleşmede ortaklığın devam edeceğine ilişkin bir hükmün bulunmaması

halinde: bir Ortağın kısıtlanması iflası ya da tasfiyedeki payının cebri icra yoluyla paraya çevrilmesi şirketin sona ermesine yani infisahına dağılmasına neden olur.

Ortaklık için kararlaştırılmış olan sürenin sona ermesi: Bu açıdan şirketleri belirli süreli şirketler ve belirsiz süreli şirketler olarak ikiye ayırmak mümkündür. Belirlenmiş sürenin bitmesi ile kural olarak şirket infisah eder. Ancak süre bitmesine rağmen şirket faaliyetlerine devam ediyorsa ve açık veya örtülü bütün Ortaklar muvafakat ediyorsa şirket belirsiz süreli şirkete dönüşür.

Sözleşmede öngörülen infisah sebepleri

Taraflar sözleşmenin içeriğine kanunda öngörülen sınırlar içinde diledikleri gibi özgürce belirleme düzenleme yetkisine sahiptir. Şirket sözleşmesinde öngörülen infisah sebeplerini bozucu şart olarak nitelendirerek sözleşme özgürlüğü çerçevesinde sözleşmeye konulabileceğini kabul etmek gerekir. Yani adi ortaklık sözleşmesinde de Ortaklar sözleşme serbestesi çerçevesinde bozucu şart niteliğinde infisah nedenleri düzenleyebilirler.

Fesih sebepleri

Kanunda öngörülen fesih halleri

- 1.) Ortakların alacağı kararla fesih: diğer borç sözleşmelerinde olduğu gibi şirket sözleşmesi de onu vücuda getiren tarafların karşılıklı ve birbirine uygun iradeleri ile herhangi bir anda ortadan kaldırılabilir. Yani Ortaklar oy birliği ile alacakları bir kararla şirketi her zaman sona erdirebilirler. Sözleşmede öngörülmesi durumunda karar tüm ortakların oy çokluğu ile de alınabilir.
- 2.) Kanunda tanınan fesih ihbar hakkının kullanılması ile şirketin sona erdirilmesi: şirketin belirsiz süreli olması halinde her ortak 6 ay önceden kullanmak üzere fesih hakkına sahiptir. Emredici nitelikte bir hak olduğundan aksi sözleşme ile kararlaştırılmaz. Şirketin ortaklardan birinin ömrü boyunca sürmek üzere kurulması halinde de her ortak 6 ay önceden kullanmak üzere fesih ihbar hakkına sahiptir.

Fesi sürekli bir sözleşme ilişkisini ileriye doğru sona erdiren varması gereken bozucu yenilik doğuran hak olduğundan ihbar edilmesi gerekmektedir. Bu ihbar herhangi bir şekil şartına tabi değildir açıkça ifade edilmesi yeterlidir. Belirtilen 6 ay kuralına uymayan fesih bildirimleri de geçerlidir sadece sonuç doğuracağı tarih ilk hesap yıl sonu değil bir sonraki hesap yılı sonu olacaktır. Dürüstlük kuralına aykırı ve uygun olmayan zamanda fesih ihbar yapılamaz yapılırsa ihbar geçerli olur ancak tazminat sorumluluğu doğurur.

İster belirli süreli olsun ister belirsiz süreli olsun Ortaklar sözleşme serbestisi kapsamında şirket sözleşmesi ile kanunda öngörülen sebeplerden farklı olarak ortaklara fesih hakkı tanıyabilir. Yani ortaklardan birinin fesi ihbar etmesi şu ihtimallerden biriyle mümkün olabilir

1. Ortaklık belirsiz süreli kurulmuşsa kanundan Doğan fesih ihbar hakkı
2. Ortaklık ortaklardan birinin ömrü boyunca kurulmuşsa kanundan doğanın fesih ihbar hakkı
3. Ortaklardan her birine ya da bazılarına sözleşme ile fesi ihbar hattı tanınmışsa sözleşmeden Doğan fesi ihbar Hakkı mevcuttur

Haklı sebeplerin bulunması halinde her zaman başkaca bir koşul aranmaksızın fesih istemi üzerine mahkeme kararıyla şirket sona erdirilebilir. Şirketin belirli veya belirsiz süreli olması yine önemli olmayacaktır. Mahkemeden haklı sebeplerin bulunması halinde şirketin feshini isteme Hakkı şirket sözleşmesi veya daha sonra alınacak kararla ortadan kaldırılamaz. Diğer Ortaklar 633'teki şartların varlığı halinde fesih davasını açan ortağı çıkarabilirler ortadan çıkarılması halinde mevcut fesih davası düşer. Haklı bir sebebe dayanarak her ortak ortaklığın feshini talep edebilir. Bu talep diğer ortakları yöneltir ve herhangi bir şekil şartına tabi değildir. Diğer ortaklar bu talebi kabul ederse alacakları oy birliği kararıyla ortaklığı sona erdirirler. Ortakların tamamı veya bir kısmı kabul etmezse bu takdirde haklı sebeple fesih isteyen ortak mahkemede dava açar. Peki bu haklı sebepler neler olabilir,

- 1.) Bir Ortağın şirketin yönetim işlerinde veya hesaplarının çıkarılmasında şirkete ihanet etmiş olması
- 2.) Bir Ortağın kendisine düşen asli görevleri ve borçları yerine getirmemesi
- 3.) Bir Ortağın kişisel menfaatleri uğruna şirketin ticaret unvanını veya mallarını kötüye kullanması
- 4.) Bir Ortağın uğradığı sürekli bir hastalık veya diğer bir sebepten dolayı üstüne aldığı şirketin işlerini yapmak için gerekli olan yeteneği ve ehliyetini kaybetmesi.

Eğer fesih sebebi kendisinden doğmuş olan bir ortak mevcutsa bu Ortağın dava hakkı yoktur.

Mahkeme sebebi haklı bulursa adi ortaklığın feshine karar verilir. Mahkemenin vereceği karar bozucu yenilik doğuran bir karardır ve kararın kesinleştiği tarihte adi ortaklık sona erer.

Adi şirketin sona ermesinin sonuçları

- 1.) Fesih ya da infisah sebeplerinin gerçekleşmesi şirketin sona erme sürecinin başlangıcıdır. Tasfiye sürecinin tamamlanması ile şirket tam anlamıyla sona erer.
- 2.) Sona erme sebeplerinin gerçekleşmesiyle şirketin kar elde etme amacı tasfiye gayesine dönüşür.
- 3.) Adi şirketlerde sona erme sebeplerinin ortaya çıkması ile ortaya çıkan sonuçlar: yöneticilerin görevinin sona ermesi ve tasfiyedir

Sona ermenin şirket yönetimine etkisi: ortaklık fesih bildiriminden başka bir yolla sona ererse bir Ortağın ortaklık işlerini yönetme konusundaki yetkisi sona ermeyi öğrendiği veya durumun gerektirdiği özeni gösterseydi öğrenebileceği zamana kadar kendisi hakkında devam eder. Fesih bildirimini ile sona ermede ya da oy birliği ile alınan fesih kararında yönetim veya temsil konusunda yetkili ortam bu durumu bilmediği ileri sürülmeyecektir.

Adi şirketin tasfiyesi

Sona erme sebeplerinin gerçekleşmesi ile şirket tasfiye sürecine girer ve tasfiye halinde şirket sıfatını alır. Sona erme sebebinin gerçekleşmesi ile her ortak şirketin tavsiyesini isteyebilir. Bu hak sözleşme ile ortadan kaldırılamaz.

Tasfiye haline giren şirket derhal sona ermez tasfiye kapanıncaya kadar varlığını devam ettirir tasfiyenin sona ermesi ile kişi Birliği de sona erer. Tasfiye öncesi 3 kişilerle yapılan sözleşmeler ve bu sözleşmelerden doğan hak ve yükümlülükler de değişmeden devam eder. Tasfiye haline giren şirketin yalnızca gayesi değişir.

Madde 644'te tasfiye usulünün nasıl yapılacağı hükme bağlanmıştır. Ortakların sınırsız 1 derece ve müteselsil sorumluluğunun temel sonucu olarak tasfiye hükümleri tamamlayıcı niteliktedir. Ortaklar tasfiye usulüne şirket sözleşmesi ile veya

sonra alacakları ortaklık kararları ile düzenleyebilirler. Bunlardan herhangi biri yapılmamışsa ilgili tamamlayıcı hükümler uygulanır.

Tasfiye görevlileri tasfiye halindeki şirkete özel yetkilerle idare eden kişilerdir. Bu yetkiler onların aynı zamanda yükümlülükleridir. Yerine getirilmemesi sorumluluklarını gerektirir. Tasfiye görevlilerinin sahip olduğu yetkilerin genel sınırını tasfiye için zorunlu olan ve niteliği icabı tasfiye memurlarınca yapılması gereken işler oluşturur.

Tasfiye görevlileri şirket sözleşmesi uyarınca, ortaklık kararıyla, kaan'ın gereği veya bir ya da birkaç Ortağın itiraz nedeniyle tasfiye tüm ortaklarca el birliği halinde de yürütülemiyorsa ortaklardan her biri tasfiye memurunun hakim tarafından atanmasını isteyebilecektir.

Tasfiye görevlisi ortaklardan atanabileceği gibi ortak olmayanlar arasından da atanabilir. Tasfiye görevlisi şirketin tüzel kişiliği olmadığı için Ortaklar ad ve hesabına şirketin tasfiyeye giren iş ve işlemlerini yapan kişidir. Bu bakımdan Ortaklar ve tasfiye memurları arasında temsil ilişkisi bulunmaktadır.

Tasfiye görevlisinin ücret Hakkı bulunmaktadır bunun yanı sıra uygun düştüğü ölçüde yönetici ortağı sağlanan haklardan da istifade edebileceğinin kabulü gerekir.

Tasfiye görevlilerinin sahip olduğu yetkilerin genel sınırını tasfiye için zorunlu olan ve niteliği icabı tasfiyeye memurlarınca yapılması gereken işleri oluşturur. Bu görev kural olarak bizzat yürütülmelidir. Birden fazla tasfiye görevlisi varsa birlikte yürütülmesi gerekir. Birinin yaptığı işleme diğerinin icazet vermesi de yeterli olacaktır.

Tasfiye görevlisi sıfatını sona erme sebepleri

- 1.) Azil
- 2.) İstifa
- 3.) Diğer sona erme sebepleri (tasfiye görevlisinin tasfiyeyi kapatması, süreli olarak atanan görevlinin kararlaştırılan süresini sona ermesi, tasfiye görevlisinin ölümü, fiil ehliyetini kaybetmesi diğer sorular ve sebepleri olarak gösterilebilir)

Tasfiye görevlisi sıfatını sona erdiğini iç ilişkide tasfiye görevlisine ihbar edilmesi gerekir. Bu bildirim herhangi bir şekil şartına tabi değildir. Dış ilişkide ise temsil etkisini sona ermesinin 3 kişilere duyurulması gerekir.

Tasfiye işlemleri

Tasfiye işlemleri dış tavsiye ve iç tasfiye olmak üzere ikiye ayrılır. Şirket aktiflerinin paraya çevrilmesi ve şirket borçlarının ödenmesi dış tasfiyedir. Daha sonra geriye bir şey kalırsa bu kalanın belirli esaslar dahilinde ortakları dağıtılması ise iç tasfiyedir.

Tasfiyeye başlanmadan önce şirketin finansal durumunu gösteren bir envanter ile bilanço düzenlenmelidir. Tasfiye memurları ayrıca sadakat ve özenle gereken tedbirleri almalı ve sağlıklı bir tasfiyeye süreci için gerekli olan defterleri tutmalıdır.

Dış tasfiye: şirket mal varlığının nakde çevrildiği ve şirket borçlarının ödendiği dönemi kapsamaktadır. Envanter ve bilançonun hazırlanması sonrası tasfiye memuru şirketin tüm mallarını ve defterlerine el koyar. Ardından alacaklıları toplantıya çağırır ve alacaklarını bildirmelerini ister. Tasfiye memurları ortakların haklı menfaatlerini göz önünde bulundurarak şirketin alacaklarını tahsil etmeli gerektiğinde alacakları satabilmeli temlik edebilmeli feragat edebilmeli ve şirket vakitlerinde pazarlık usulü veya ortakların alacağı bir kararla toptan satabilmelidir. Ortaya çıkan şirket aktifleriyle şirket borçlarının ödenmesi şirket mevcudunun borçları karşılamaya yetmemesi halinde ise payına düşen borç tutarı zarara katılmaya ilişkin düzenlemeler çerçevesinde ortaklardan istenmesi gerekir.

İç tasfiye: şirketin aktifleri paraya çevrilip borçları ödendikten sonra geriye bir şey kalırsa tasfiyede iş tasfiye sürecine geçilir. Ortaklığın borçları ödendikten sonra ilk olarak ortaklardan her birinin ortaklığa verdiği avanslar ile ortaklık için yaptığı giderler geri verilecek daha sonra koymuş oldukları katılım payları iade edilecektir.

Kapanış hesabının hazırlanması

Görevli tasfiye sonunda bir kapanış hesabı hazırlayarak ortakların tasvibine sunar. Ardından Ortaklar toplantıya çağırılır tasfiye görevlileri tarafından kapanış hesabından başka tasfiye işlemleri hakkında da bir rapor hazırlayarak ortaklara sunulur. Ortaklar bu rapora itiraz etmezlerse tasfiye kesinleşir bundan sonra Ortaklar kendilerine düşen payları almaktan kaçındıkları takdirde tasfiye görevlileri bu payları her Ortağın ayrı ayrı adlarına tevdi mahalli göstererek ve bilhassa gösterilen bankalardan birine yatırabilir.

Tasfiyenin kapanışı

Takviyenin tamamlanabilmesi için ortaklığın borçlarının ödenmiş olması gerekmektedir. Tasfiye işlemleri tamamlandıktan ve Ortaklar tasfiyeyi kabul ettikten sonra tasfiyenin kapatıldığı tasfiye görevlileri tarafından vergi dairesine ve ticaret siciline kayıtlı işletmelerde işletmenin sicil kayıtlarının terkinini için sicil müdürlüğüne bildirilir. Ortaklar arasındaki ortaklık ilişkisi tasfiyenin tamamlanması suretiyle sona erse de ortaklığın sona ermesi 3 kişilere karşı olan yükümlülükleri değiştirmeyecektir. Adi şirket adına yapılan işlemlerden Doğan yükümlülükler ortaklık tasfiye edilmiş olsa da ortaklardan müteselsin sorumluluk hükümlerine göre zaman aşımı süresi içinde istenebilir. Tasfiye sonunda defter ve belgelerin saklanması gerekir.

Zaman aşımı

Zaman aşımı borcu ve borç ilişkisinin sona erdirmez sadece borçlu zaman aşımı define ileri sürmek suretiyle dava edilen edemi yerine getirmekten kaçınma hakkını elde eder. Adi şirketler bakımından 3. K kişi arasındaki ilişkilerde zaman aşımı ve Ortaklar arasındaki ilişki bakımından zaman aşımı ikiye ayrılmaktadır. Adi şirketin ortakları arasındaki uyuşmazlıklarında talep hakları 5 yıllık zaman aşımı sürecine tabidir. Adi şirketin ortakları ile 3. kişiler arasındaki hukuki ilişkilerden çıkan ihtilaflarda ise genel zaman aşımı süreleri geçerli olacaktır.

Ticaret şirketi tüzel kişiliği ile 3. Kişi arasındaki hukuki ilişkilerde zaman aşımının bu hukuki ilişkinin bağlı olduğu zaman aşım hükümlerine tabi olur.

TİCARET şİRKETLERİNE İLİşKİN GENEL HÜKÜMLER

Kanun koyucu ticari şirketlerini açıkça tanımlamamıştır. Ancak TTK madde 124'te ticaret şirketlerine kolektif, komandit, anonim, Limited ve kooperatif şirketleri olarak saymıştır. Bunlardan kolektif ile komedi şirket şahıs şirketi, anonim Limited ve sermayesi paylara bölünür komandit şirket ise sermaye şirketi olarak kabul edilmiştir. Diğer maddede ise ticari şirketlerinin tüzel kişiliğe haiz olduğu hükme bağlanmıştır.

Ticaret şirketleri, kişi veya kişilerin yazılı bir şirket sözleşmesine bağlı olarak bir iktisadi amaca ulaşmak maksadıyla kanunu da belirlenmiş şirket türlerinden birini tercih ederek oluşturdukları bir tüzel kişilik olarak tanımlayabiliriz. Hukukumuzda sözleşme ve iktisadi amaç olmadan ticaret şirketi kurulamaz.

Ticaret şirketlerinin türleri

1. şahıs şirketleri
2. Sermaye şirketleri
3. Kooperatif şirket

Tüzel kişilik

Ticaret şirketleri ticaret siciline tescil ile tüzel kişilik kazanırlar. Burada tescil tüzel kişiliğin kazanılmasında kurucu unsurdur.

Tüzel kişiliğin kazanılması ile bazı sonuçlar elde edilir,

1. Bağımsız mal varlığı, ticari şirketlerinin tüzel kişiliği olması sebebiyle kendisini oluşturan kişi veya kişilerden bağımsız bir mal varlığı vardır.
2. Ticaret unvanı, ticaret unvanının şekli TTK'nın 42 ve 43 maddelerinde hücuma bağlanmıştır.
3. Yerleşim yeri, burada yerleşim yerinden kasıt merkezdir. Buna göre tüzel kişilerin yerleşim yeri kuruluş belgesinde başka bir hüküm bulunmadıkça işlerin yönetildiği yerdir.
4. Tabiiyet, Türk ticaret kanunu'nda ticari şirketlerinin tabiiyeti ile ilgili bir düzenleme yoktur. Ticaret şirketlerinin tabiiyetinin tespitinde Türk kanunlarına göre kurulması ve merkezini Türkiye'de bulunmasının esas alanında gözlemlenmektedir.
5. Ticari şirketlerinin ehliyeti, ticaret şirketleri Türk Medeni kanunu'nun 48 maddesi çerçevesinde bütün haklardan yararlanabilir ve borçları üstlenebilir denilmek suretiyle ticaret şirketlerinin ehliyeti ve ehliyetini sınırları TTK madde 125'te hükme bağlanmıştır.
6. Organların hukuka aykırı fiillerinden sorumluluk, organların hukuki işlemler yanında diğer bütün fiilleri ile tüzel kişiyi borç altına sokacağı kabul edilmiş organların haksız fiilden doğrudan doğruya tzelt kişinin sorumlu olacağı

kabul edilmiştir. Organlar kusurları bakımından ise kişisel olarak sorumlu olurlar.

Ticaret şirketlerine uygulanacak hükümler

Mahkeme hakkında bir ticari hüküm bulunmayan ticari işlerde ticari örf ve adette Bu da yoksa genel hükümlere göre karar verilir denilerek ticari işlerden Doğan ihtilaflarla ilgili hükümlerin uygulanma sırası gösterilmiş ticaret şirketleri ile ilgili olarak TTK madde 126'da özel bir hükme yer verilmiştir. Türk borçlar kanunu'nun adi şirkete dair hükümleri her şirket türünün niteliğine uygun olduğu oranda ticari şirketleri hakkında da uygulanacaktır. Bu hükümlere göre şirketler hukukuna hakim olan irade serbestisi ilkesine zarar alındığında ticaret şirketlerine uygulanacak hükümler,

1. Emredici hükümler
2. Emredici hükümlere aykırı olmayan sözleşme hükümleri
3. Ticari hükümler
 - 1.) Ticaret şirketlerine ilişkin genel hükümler
 - 2.) Şirket türüne özgü hükümler
4. Şirket türünün mahiyetine uygun olduğu nispette,
 - 1.) TMK madde 47 ve devamı hükümlerinde bağlanan tüzel kişilerle ilgili hükümler
 - 2.) TBK madde 620 ve devamında hükme bağlanan adi şirketlere ilişkin hükümler
5. TTK madde 1/2 gereği
 - 1.) Şirket türüne özgü hükümler ile ticaret şirketlerine ilişkin genel hükümler haricindeki ticari hükümler
 - 2.) Ticari örf ve adet
 - 3.) Genel hükümler

Ticaret şirketlerinde sermaye

Bir şirkete ticari şirketin niteliği verilebilmesi için kişi unsuru sözleşme unsuru ortak amaç ve tüzel kişilik unsurunun yanında katılma payı taahhüdünün de bulunması gerekir. Buna göre TTK madde 128'e göre her ortak usulüne göre düzenlenmiş ve imza edilmiş şirket sözleşmesi ile koymayı taahhüt ettiği sermayeden dolayı şirkete karşı borçludur.

Sermaye koyma borcu: katılma paylarının bir araya getirilmesiyle oluşan değere sermaye denir. TTK madde 127'de bunlarla sınırlı olmamak kaydıyla sayılmıştır. Buna göre,

1. Para, alacak, kıymetli evrak ve sermaye şirketlerine ait paylaş
2. Fikri mülkiyet hakları
3. Taşınır ve her çeşit taşınmaz
4. Taşınır ve taşınmazların faydalanma ve kullanma hakları
5. Kişisel emek
6. Ticari itibar

7. Ticari işletmeler
8. Haklı olarak kullanılan devredilebilir elektronik ortamlar alanlar adlar ve işaretler gibi değerler
9. Maden ruhsatnameleri ve bunun gibi ekonomik değeri olan diğer haklar
- 10.Devronulabilen ve nakten değerlendirilebilen her türlü değer ticaret şirketlerine sermaye olarak konabilir.

Sermaye koyma borcuna ilişkin kabul gören karineler: bu karinelerin başında sermaye olarak konulan ayınlara bilirkişi tarafından biçilecek değerler ilgililerce kabul edilmiş sayılacağına ilişkin TTK madde 131 hükmü örnek gösterilebilir. Bunun dışında şirket sözleşmesinde veya esas sözleşmede aksi kararlaştırılmamışsa sermaye olarak konan ayınların mülkiyeti şirkete ait ve haklar şirkete devredilmiş olur Bu da TTK madde 131/2 de kabul edilen karinedir. Bir diğer karine ise TTK madde 131/3'te hizmet karşılığı olarak verilecek ücretin kısmen veya tamamen karı iştirak suretiyle ifası kararlaştırıldığı takdirde Bu kayıt çalışanlara ortak sıfatını vermez denilmiştir.

Ortakların kişisel alacakları

TTK madde 133T ortakların şahsi alacaklarının ortakların ticaret şirketindeki hisse ve alacaklarını hangi şartlarla müracaat edebilecekleri şahıs ve sermaye şirketlerinde ortakların kişisel alacakları yönünden temas edilmiştir

Şahıs şirketlerinde ortakların kişisel alacakları

Sermaye şirketlerinde alacaklılar alacaklarını o ortağa düşen kar veya tasfiye payından almak yanında borçlularına ait olan senede bağlanmış veya bağlanmamış payların icra ve iflas kanununun taşınırlara ilişkin hükümleri uyarınca hacz edilmesini ve paraya çevirmesini isteyebilirler.

Zaman aşımı

Tüzel kişiliğin üçüncü kişi arasındaki hukuki ilişkilerinde zaman aşımının bu hukuki ilişkinin bağlı olduğu zaman aşımı hükümlerine tabi olacağı tartışmasızdır. Ticari şirketlerinin ortakları ile ilişkisi hakkında Türk ticaret kanunu'nda bir zaman aşımı süresi öngörülmemiş Bu sebeple Türk borçlar kanundaki genel hükümlere girilecektir. Genel hükümlere gidilmesinin yanında bazı kanunlar bakımından Türk ticaret kanunu'nda özel zaman aşımı süreleri öngörülmüştür örneğin hakimiyetin hukuka aykırı kullanılmasından kaynaklı olarak pay sahiplerinin hakim teşebbüse karşı açacağı davalar ya da kolektif şirketlerde ortakları rekabet yasağını aykırı hareket etmesinden dolayı şirket talepleri zaman aşımı öngörülen hükümlerdir.

Anonim şirketlerin genel esasları ve anonim şirketlerin kuruluşu

Anonim şirket, bir veya daha fazla kişinin bir sözleşme ile kurdukları sermayesi belirli ve paylara bölünmüş olan borçlarından dolayı yalnız mal varlığı ile sorumlu bulunan ve tüzel kişiliğe sahip şirkettir. TTK madde 329'da düzenlenmiştir. Bir ticaret şirketi olmasının yanı sıra tüzel kişi tacir sıfatına da sahiptir.

Her türlü iktisadi faaliyet için anonim şirket kurulabilir. Amaç kazanç elde etmek ve bunu ortakları dağıtmaktır. Ülkemizde en çok tercih edilen ticaret şirketi olmamakla birlikte kurumsal yapıyı hedefleyen girişimcilerin en çok tercih ettiği şirket türüdür.

Anonim şirketin özellikleri

1. Ticaret unvanı, anonim şirketlerde ticaret unvanı altında faaliyet göstermek zorundadır.
2. Sermaye, anonim şirketini kurulabilmesi için tamamı esas sözleşmede taahhüt edilmiş en az 250.000 TL sermayeye ihtiyaç vardır. Kural olmakla birlikte farklı özel düzenlemelerde bulunmaktadır.
3. Tüzel kişilik, anonim şirketin tüzel kişiliği vardır ve ticaret siciline tescil ile bu tüzel kişiliği kazanır.
4. Amaç ve konu, kanunen yasaklanmamış her türlü ekonomik amaç ve konular için anonim şirketler kurulabilir ve faaliyet gösterebilir.
5. Ortakların sınırlı sorumluluğu, anonim şirketleri diğer ticaret şirketlerinden ayıran en temel özelliklerden biri ortakların sorumluluğunun şirkete getirmeyi taahhüt etmiş oldukları sermaye payı ile sınırlı olmasıdır. Ortak davet ettiği sermayeyi şirkete getirdiği an şirkete karşı veya şirket alacaklılarına karşı bir sorumluluğu kalmayacaktır.

Anonim şirket türleri

1. Ortak sayısı açısından
 - 1.) Tek ortakla anonim şirket
 - 2.) Çok ortaklı anonim şirket
2. Tabi oldukları hükümler açısından
 - 1.) Türk ticaret kanunu'na tabi anonim şirket
 - 2.) Özel kanun hükümlerine tabi alanı bir şirket
 - 3.) Hakkında özel kanun çıkarılmış anonim şirket
3. Halka açık olup olmama açısından
 - 1.) Kapalı anonim şirket
 - 2.) Halka açık anonim şirket
4. Ölçekleri açısından
 - 1.) Küçük, orta ölçekli anonim şirket
 - 2.) Büyük ölçekli anonim şirketler
5. Bağımsız denetime tabi olup olmamaları açısından, Anonim ortakların denetimine ilişkin TTK madde 397/4 hükmünde 398. Madde kapsamında denetime tabi olacak şirketlerin cumhurbaşkanınca belirleneceği ifade edilmiştir. Bağımsız denetime tabi anonim şirketlerin dışında kalan anonim şirketlerde bulunan denetim söz konusu değildir.

Anonim şirketlere hakim olan ilkeler

1. Çoğunluk ilkesi, anonim şirketlerde gerek yönetim kurulunda gerekse genel kurulda alınacak kararlar daha ziyade oy çoklu ilkesine dayanır. Özel haller dışında toplantı ve karar yeter sayıları oldukça dışuk tutulmuştur zaten doğası gereği ortak sayısı çok fazla olan halka açık anonim ortaklarda oy birliğini sağlamak neredeyse imkansızdır.
2. Haklardan sermayeye katılma oranında yararlanma ilkesi, sermaye şirketi olarak anonim şirketlerde Ortağın kişiliği değil getirdiği ya da getirmeyi taahhüt ettiği sermaye payı önem taşır. Bazı hallerde ise haklardan sermayeye katılma oranında yararlanma ilkesi sınırlandırılmış veya tamamen ortadan kaldırılmış olabilir.
3. Devletin ilgilenmesi ilkesi, temelinde birbirini tanımayan sermaye sahiplerinin bir araya geliyor olmaları bazı tehlikeleri de beraberinde getirebilir. Mesela faaliyet konusu kamu hizmeti olan bir anonim şirketin faaliyetlerini sorunsuz sürdürmesinde bütün kamunun menfaati olduğu için devlet bunlarla ilgilenme ihtiyacı hissedebilir. Devlet bu ilgisini bazı şirketlerin kuruluşunda yine ticaret bakanlığının iznini almak suretiyle genel kurulda temsilci bulundurmak suretiyle ya da şirketin yönetim kuruluna temsilci atamak sretiyle veya bazı şirketleri dışarıdan denetlemek suretiyle gösterebilir.
4. Emredici hükümler ilkesi, emredici hükümlere ilişkin düzenlemeye aykırılık halinde uygulanacak yaptırım belirtilmemiştir. Doktrinde ise emredici hangi hükme aykırılık varsa o hükmü aykırılığa ilişkin yaptırımın uygulanması gerektiği görüşü dile getirilmiştir.
5. Eşit işlem ilkesi, eşit işlem ilkesinin kaynağını teşkil eden eşitlik anonim şirketler hukukunda daha ziyade sayı olarak eşitlik veya orantılı eşitlik olarak karşımıza çıkar.
6. Borçlanma yasağı, anonim şirket pay sahiplerinin şirkete borçlanmaları kural olarak yasaktır. Ancak bazı şartlar sağlandığında bu koşullara uyulması kaydıyla pay sahipleri diledikleri kadar diledikleri zaman ve diledikleri şekilde şirkete borlanabilirler.
7. Sermayenin korunması ilkesi, kanun koyucu anonim şirket sermayesinin korunabilmesi için şirketin kuruluş aşamasından itibaren uyulması gerekli katı kuralları öngörmüştür bunlar arasında,
 - 1.) Sermayenin tamamının kurucular tarafından taahhüt edilmesi
 - 2.) İtibari değerinin altında pay ıkarılamaması
 - 3.) Ayni sermayeye bağımsız bilir kişilerce değer biçilmesi
 - 4.) Nakit sermaye koyma borcunun en az dörtte birinin peşin ifası
 - 5.) Kar payının sadece safi kardan ödenebilmesi
 - 6.) Sermaye için faiz ödenmesinin yasak olması
 - 7.) Sermayenin belirli oranların üstünde azalması halinde gerekli tedbirlerin alınması zorunluluğu
 - 8.) şirketin kendi paylarını iktisap edebilmesinin koşullara bağlı olması
 - 9.) Kanuni yedek akçe ayrılması zorunluluğu yer almaktadır.

Anonim şirketin kuruluşu

Anonim şirket basit kuruluş veya nitelikli kuruluş şeklinde kurulabilir. İkisi arasındaki fark taahhüt edilen sermayenin niteliği ve sermaye koyma borcunun yerine getirilmesi zamanı ile ilgilidir.

Esas sözleşmenin hazırlanması

Anonim şirket kurmak isteyen kişi veya kişiler öncelikle kurmak istedikleri anonim şirketin anayasası mahiyetinde olan ve şirketin işleyişinde temel alınacak esas sözleşmeyi hazırlamalıdır. Kurucu veya kurucular gerçek veya tüzel kişi olabilirler. Esas sözleşmenin yazılı olması ve bütün kurucuların imzalarının noterle onaylanması veya esas sözleşmenin ticaret sicili müdürü yahut yardımcısı huzurunda imzalanması şarttır. Esas sözleşmede yer alması zorunlu olan unsurlar ise şunlardır.

- Kurucu veya kurucular
- Ticaret ünvanı
- Şirket merkezinin bulunacağı yer
- Şirketin işletme konusu
- Şirketin sermayesi ile her payın itibari değeri bunların ödenmesinin şekil ve şartları
- Pay senetlerinin türü
- Devir sınırlamaları
- Paradan başka sermaye olarak konan haklar ve ayınlarla ilgili bilgiler
- Kurucularla yönetim kurulu üyelerine ve diğer kimselere şirket karından sağlanacak menfaatler
- Yönetim kurulu üye sayısı bunlardan imzaya yetkili olanlar ve ilk yönetim kurulu üyeleri
- Genel kurulun toplantıya nasıl çağrılacağı pay sahiplerinin oy hakları
- Şikete ait ilanların nasıl yapılacağı
- Pay sahiplerinin taahhüt ettiği sermaye paylarının türleri ve miktarları
- Şirketin hesap dönemi

Esas sözleşmede yer alması zorunlu olmayan ihtiyari unsurlar

- Varsa şirketin süresi
- Şartlı sermaye arttırma yöntemi veya kayıtlı sermaye sistemi kabul edilmişse buna ilişkin hususlar
- Tanınan imtiyazlar

Anonim şirketin kurulması

Yukarıda sayılan asgari içeriye sahip esas sözleşmenin kurucu veya kurucular tarafından hazırlanması veya hazırlatılması işlemini müteakip sözleşmenin enin anılan kişilerce imzalanması ve imzaların noterle onaylanması veya esas sözleşmenin ticaret sicili müdürü yahut yardımcısı huzurunda imzalanması şarttır.

Anonim şirketi tüzel kişilik kazılıncaya kadar geçen süreçte i ilişkili ve dış ilişkide adi şirket hükümleri uygulanabilir.

Sermayenin kısmen veya tamamen denmesi

Bir ayının sermaye olarak anonim şirkete getirilebilmesi için.

1. zerinde sınırlı aynı hak haciz veya tedbir bulunmaması
2. Naklen değerlendirilebilir olması
3. Devre olunabilir olması gerekir

Gerekilyorsa bakanlık izni

Anonim ve Limited şirketlerin sermayelerini yeni asgari tutarlara yükselmelerine ve kuruluşu ve esas sözleşme değişikliği izne tabi anonim şirketlerin belirlenmesine ilişkin tebliğ madde 5 hükmüne göre,

1. Bankalar
2. Finansal kiralama şirketleri
3. Faktoring şirketleri
4. Tüketici finansmanı ve kart hizmetleri şirketleri
5. Varlık Yönetim şirketleri
6. Sigorta şirketleri
7. Anonim şirket şeklinde kurulan holdingler
8. Döviz büfesi işleten şirketler umumi mağazacılıkla uğraşan şirketler
9. Tarım rnleri lisanslı depoculuk şirketleri
10. rn ihtisas borsası şirketleri
11. Bağımsız denetim şirketleri
12. Gözetim şirketleri
13. Teknolojiyi geliştirme bölgesi yönetici şirketleri
14. Sermaye piyasası kanununa tabii şirketler
15. Serbest bölge kurucusu ve işleticisi şirketlerin

Kuruluşları ve esas sözleşme değişiklikleri bakanlığın iznine tabidir. Ancak kayıtlı sermaye sistemine kabul edilen sermaye piyasası kanununa tabi halka açık anonim şirketlerin kayıtlı sermaye tavanı içinde yapacakları sermaye artışlarında bakanlık izni aranmaz.

Ticaret siciline tescil ve ilan

Anonim şirket merkezinin bulunduğu yerdeki ticaret siciline tescil ile tüzel kişilik kazanacağından şirket esas sözleşmesi'nin diğer belgeler ile birlikte sicil müdürlüğüne verilmesi ve tescilin yaptırılması gerekir. şirketin ticaret siciline tesciliği için kuruculara tanınan süre bakanlığın iznine tabi şirketler açısından iznin alınmasından itibaren diğer anonim şirketler açısından şirket esas sözleşmesinde yer alan imzaların noterce onaylanması işleminden veya esas sözleşmenin ticaret sicili müdürü ya da yardımcısı huzurunda imzalanması tarihinden itibaren 30 gündür. 3 aylık süre içerisinde şirketin ticaret siciline tescil ettirilmemesi üzerine bazı kurucular

sermaye bedellerini geri isteme imkanına kavuşacağından şirketin kurulmasından vazgeçilmesi de gündeme gelebilecektir bunun yanında şirketin ticaret siciline süresinde tescil ettirilmemesinde gecikmeye sebep olanlar hakkında diğer koşulların da varlığı halinde sorumluluk davası açılması söz konusu olabilir.

Kuruluştan sonra payların halka arz edilmesi

Kanun şirketin kuruluşunu müteakip paylarının halka arzı imkanını getirmiştir. Bunun için şirketin esas sözleşmesinde hüküm bulunmalı taahhüt ve garanti edilmiş nakit karşılığı payların sahiplerince şirketin tüzel kişilik kazanmasını müteahhit 2 aylık süre içerisinde halka arzı gerçekleştirilmelidir.

Kuruluş işlemlerindeki eksiklik ve aykırılıkların yaptırımı

Anonim şirketin tüzel kişilik kazanmasından sonra kuruluş işlemlerinde bir eksiklik veya hukuka aykırılık ortaya çıkarsa artık şirketin yokluğu veya butlanı ileri sürülemez. Anılan işlemler sebebiyle sadece şirketin fesi davası açılabilir. Fetih davasının açılabilmesi için şirketin kuruluşu sırasında kanun hükümlerine aykırı hareket edilmek suretiyle alacaklarını pay sahiplerinin veya kamunun menfaatlerinin önemli bir şekilde tehlikeye düşürülmüş ve ihlal edilmiş olması gerekir.

Kuruluş sırasında yapılan işlemlerden ortaklığın sorumluluğu

Anonim şirketin kuruluş işlemleri sırasında ve tüzel kişilik henüz ortaya çıkmadan önce kurucular tarafından şirket adına işlem yapılmış olması halinde bu işlemlerden doğacak sorumluluk TTK madde 355/2 hükmünde özel olarak düzenlenmiştir. Buna göre tescil'den önce şirket adına işlem yapanlar veya taahhütte bulunanlar Bu işlem veya taahhütlerden şahsen ve müteselsilen sorumlu olmakla birlikte işlem ve taahhütlerin ileride kurulacak şirket adına yapıldığı açıkça bildirilmiş ve şirketin ticaret siciline tescilinden sonra 3 aylık süre içerisinde Bu işlem ve taahhütler şirket tarafından kabul edilmişse yalnız şirket sorumlu olur.

Kanuna karşı hile

Şirketin tesciliğinden itibaren 2 yıl içinde bir işletme veya aynı sermayenin onda birinin aşan Bir bedel karşılığında devralınmasına veya kiralanmasına ilişkin sözleşmeler genel kurulca onaylanıp ticaret siciline tescil edilmedikçe geçerli olmaz düzenlemenin amacı şirketin kuruluşunda getirilmek istenen ayın sermayeye mahkeme marifetiyle değer biçilmesinden kaçınılması ve şirketin kuruluşundan hemen sonra söz konusu ayının değerinden yüksek bedelle şirketi alınmasının önüne geçilmesidir.